

Posamezne številke.
Navadne Din 1-
ob nedeljah Din 1-50.

TABOR izhaja vsak dan, razven
 nedelje in praznikov, ob 18 uri s
 datumom naslednjega dne ter stane
 mesečno po pošti D 12-50, za ino-
 terminativno D 20-50, dostavljeno na dom
 D 14- na izkaznice D 12-50
 inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
 MAKIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Knjižnica liceja na plačano v gotovini.

TABOR

Posamezne številke.
Navadne Din 1-
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNISTVO se nahaja v Mariboru,
 Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
 stropje. Telefon interurb. št. 276.
 UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
 ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
 fon št. 24. — SHS poštomatkovni
 račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
 odziva. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: V. Maribor, četrtek 3. januarja 1924. Številka: 2.

Francosko-slovanska alijansa.

Maribor, 2. januarja.

Pred nekaj dnevi je bila med Francijo in Češkoslovaško sklenjena zavezniška pogodba, ki je vzbudila v vsej evropski javnosti nenavadno pozornost. Pogodba je v Italiji, na Poljskem, deloma tudi v Angliji in Nemčiji izzvala strahove, ki se očitno ne morejo tako hitro pomiriti. Prihodnje dni se vrši v Beogradu konferenca Male antante. Ker je Češkoslovaška, sicer najagilnejši član Male antante, v glavnih smernicah mednarodne politike vezana na Jugoslavijo in Romunijo, je gotovo, da dr. Beneš ni sklepal pogodbe brez predhodnega sporazuma s svojimi zavezniki. Pričakovati je tedaj, da se bode ta na beograjski konferenci pridružili Češkoslovaški tudi Jugoslavija in Romunija, katerih vsaka ima že s Francijo separatne pogodbe. Med Malo antanto in Francijo bo nastopila ozka alijansa, ki bo za razvoj srednjeevropske in vzhodnoevropske politike velikega pomena.

Če čitamo komentarje, ki so jih polni tujemski listi, vidimo, da je imperijalizem zadet v živo. Pogodba med Češkoslovaško in Francijo je namreč vseskozi mirovna, zato tudi ni tajna. Francija se zaveže, da bo z vso svojo močjo ščitila in branila tisto stanje, ki je nastopilo v Evropi po podpisu mirovnih pogodb v Saint-Germainu, Trianonu, Versaillesu in Neuilly. Da se zasnaga mir, se sklene obrambna zveza. Mednarodnim obveznostim se pripori vsa veljava. Društva narodov pa ponudi popolna podpora. Na podlagi skupnega sodelovanja se prične s smotreno ekonomsko obnovo Evrope.

Jasno je kakor da leži na dlani, da bi revizija mirovnih pogodb ustvarila nov kaos, ker bi spontano izbruhnila vsa prejšnja nasprotja in bi prišlo v konflikt najrazličnejše zahteve, ki se ne dajo rešiti z nikakim sporazumom, najmanj pa z novimi Wilsonovimi točkami. Obramba mirovnih pogodb je tedaj obramba miru in najjačja zavora novih imperijalističnih stremiljenj. Na nji je zainteresirana Francija, od nje zavisi konsolidacija naših držav, ki so mednarodno-pravno zavozljane z mirovnimi pogodbami.

Ni tedaj nič nenaravnega, če se je faktična alijansa s Francijo položila na pravno in na široko podlago. S tem je prenehala možnost, da bi bila francoska politika izolirana; ta alijansa pa je tudi prekrizala številne imperijalistične račune. Habsburgovci in Hohenzollerni so že dozdaj uvidevali, da so njih nadeje skrajno meglene; poslej so fantastične in ni več upa, da bi bile realizirane. S tem je madžarska politika zadeta v živo. Tudi v Sofiji bodo morali računati, da je neuilska pogodba ne le za Jugoslavijo, ampak tudi za Češkoslovaško in Francijo: noli me tangere!

Silno prizadeto se čutijo na Quirinalu. »Giornale d'Italia« piše, da si je Francija zagotovila absolutno nadvlado v Srednji Evropi in na Balkanu. Italija pač nima ničesar proti temu, da se srednja Evropa zaščiti pred raznimi avanturisti, hoče pa zavarovati svoje interese na Jadranu. »Mondex« je mnenja, da je Mala antanta postala sijajen izraz francosko-slovanske moči, ki predstavlja absolutno hegemonijo v Evropi. »Idea Nazionale« misli, da je italijanska politika s to pogodbo ogrožena zlasti v Beogradu in Atenah.

Povratak Venizelosa na Grško nudi jamstvo, da se bo tudi Grčija orientirala v smer Male antante. S tem je odvrgnjen

Ponesrečeno opravičevanje Bolgarov.

Nova provokacija v uradnem besedilu govora gosp. Cankova.

Beograd, 2. januarja. (Izv.) Znani govor bolgarskega ministrskega predsednika Cankova v sobranju se je v tukajšnjih političnih in vladnih krogih ostro komentiral. Radi tega je prošil bolgarski poslanik v Beogradu, g. Makarelski zunanjega ministra dr. Ninčiča za sprejem, ki mu ga je ta dovolil. Vendar pa ga ni sprejel osebno, temveč njegov pomočnik, g. Panta Gavrilović, kateremu je bolgarski poslanik predložil besedilo govora g. Cankova, seveda v taki stilizaciji, ki ugaja bolgarski vladi in ne bi mogla izzvati kakšnega konflikta. Bolgarski poslanik Makarelski je včeraj ponovno prošil za sprejem pri ministru zunanjih zadev, vendar pa ga ta ni mogel sprejeti, ker je bil zaposlen v komisiji za razvrstitev uradništva. Tekom včerajšnjega dne je despetlo poročilo našega poslanika v Sofiji, g. Rakiča, ki je poslal avtentični tekst Cankovega govora. Med drugim vsebuje ta govor pasus, v katerem pravi, da Bolgarija sicer želi prija-

teljske odnose s Srbijo(!), vendar pa ga Beograd noče. Radi tega mora bolgarska vlada zahtevati, da se z bolgarskimi podaniki v Jugoslaviji odslej drugače postopa, kakor pa dosedaj. Bolgarski narod v Macedoniji je upravičen, da zahteva zase bolgarsko svobodo in bolgarske pravice. Če bo Jugoslavija Macedoncem priznala njih pravice, se bodo odnosi med obema državama takoj izboljšali. — Ministrski svet je včeraj o tem razpravljal, vendar pa ni storil še nikakih sklepov, ker naš poslanik v Sofiji, g. Rakič, ki je bil najno odpoklican v Beograd, radi prometnih ovir, ki so nastale radi snežnih metežev, ni mogel dospeti. Njegov prihod se pričakuje za danes zvečer. V poučenih krogih se zatrjuje, da se bo takoj po njegovem prihodu sestal ministrski svet na dvoru pod predsedstvom kralja ter sklenil o tem, kako stališče naj zavzame naša vlada napram tej najnovejši bolgarski provokaciji.

Novoletna razmotrivanja dr. Beneša.

Višek evropske parlamentarne in ustavne krize v l. 1924.

Praga, 2. januarja. Včerajšnja »Prager Presse« je objavila novoletni članek češkoslovaškega zunanjega ministra dra. Beneša. Minister pravi, da je v letu 1924 računati s pomenljivimi odločitvami. Tako se mu zdi verjetno, da bo tekom novega leta priznana sovjetska Rusija tudi de iure, kar pa še nikakor ne pomeni, da bo politični in gospodarski problem Rusije rešen. V reparacijskem vprašanju pričakuje dr. Beneš začasno rešitev, definitivno rešitev utegne pospešiti izid volitev predsednika Zedinjenih držav ameriških, ker od tega zavisi, kako

bo rešeno vprašanje mednarodnih dogov. Dogodek izredno važnega pomena bo nastop delavske vlade v Angliji, tudi če ta vlada ne bi bila dolgo na krmilu.

Dalje sklepa dr. Beneš, da bo v letu 1924 evropska parlamentarna in ustavna kriza dosegla svoj višek, premagana pa bo le deloma. Svoja razmotrivanja končuje s poudarjanjem pravkar sklenjene francosko-češkoslovaške pogodbe, ki pomeni zgolj novo etapo na poti k evropski obnovi, kakor si jo želi Češkoslovaška. Pogodba je važnega pomena za bodočnost srednjeevropske politike.

Promet obtičal v snegu in mrazu.

Beograd, 2. januarja. Snežni meteži, ki vladajo že par dni, ogrožajo ves promet v Srbiji in Vojvodini. Na glavnih progah se promet z vsemi močmi za silo še vzdržuje, vendar pa imajo vlaki velike zamude. Najboljša je še praga Zagreb — Beograd, vendar pa so tudi tu velike težkoče. V Srbiji je več osebnih vlakov obtičalo v snegu in so jih šele po več-

urnem naporu s pomožnimi lokomotivami spravili na najbližje postaje. Po cestah leži po 3 m in še več snega, tako, da je vsak promet nemogoč. Iz Bolgarije zdaj dva dni ni despel noben vlak. Tudi na Donavi je ves promet radi snega ustavljen. Pri Novem Sadu je Donava popolnoma zamrznila.

—□—

OSTAVKA GRŠKE VLADE.

Pariz, 2. januarja. Glasom poročil, ki jih je sprejel »Petit Journal«, je celokupna grška vlada podala ostavko.

NEMČIJA V OBUPNEM POLOŽAJU.

Stresemann hvali Mussolinija.

Rim, 2. januarja: V razgovoru z dopisnikom »Messagera« je izjavil nemški zunanji minister dr. Stresemann med drugim, da je položaj Nemčije tako obupen, da je resno računati s tem, da v kratkem država ne bo mogla več plačevati

uradništva, niti izplačevati podpor za brezposelne. Mussolinijev govor v italijanskem senatu je napravil v Nemčiji zelo dober utis in mu je nemška vlada posebno hvaležna za njegovo izjavo, da bi bilo brezsmiselno reševati reparacijski problem, predno je Nemčija v položaju, da more izpolniti prevzete obveznosti.

CERKVENI TAT UBIT IN NA GRMA DI ZAŽGAN.

Rim, 2. januarja. Minulo soboto je bil izvršen v župno cerkev v Avezzanu vlom ter ukradenih več posod in drugih dra-

od Balkana italijanski vpliv. Francija niti ne sanja o tem, da bi si pridobila na Balkanu kakšno teritorialno pridobitve, dočim Italijo neoprenchoma skomina po vzhodni jadranski obali in popolni hegemoniji nad balkanskimi državami. Italija tedaj čuti, da se rušijo značni gradovi njenega imperijalizma v Srednji Evropi in na Balkanu!

Da niso Poljaki zadovoljni, to je pripisati ljubosumnosti na Češkoslovaško. O vprašanju bomo spregovorili separatno. Treba pa je opozoriti na to: Alijansa med Malo antanto in Francijo pomeni, da bo Francija vodila novo politiko na-

gocenosti. Tatu so karabinijeri prijeli in zaprli v tamošnji vojašnici. V nedeljo zvečer pa je masa naroda z mestno godbo na čelu, vdrla v vojašnico, umorila ujetnika s sekirami ter nato truplo vlekla po ulicah na glavni trg, kjer ga je na gramadi zažgala. Vlada je radi tega dogodka uvedla obširno preiskavo ter poslala v Avezzano posebno komisijo, da izsledí krivce.

VELIK SNEG NA MADŽARSKEM.

Ukinjen promet.

Budimpešta, 2. januarja. Snežni meteži še vedno trajajo. Promet je na več krajih prekinjen. Na mnogih progah je že 4. dan ustavljen vsak promet. Telefonske zveze so mestoma prekinjene.

»Neuer Wiener Tagblatt« pri nas prepo-

vedan.

Beograd, 2. januarja. (Izv.) Ministrstvo notranjih zadev je ukinilo poštni de- bit dunajskemu »Neues Wiener Tagblatt« ker piše proti interesom naše države.

Atentatorju Rajiču znižana kazen.

Beograd, 3. januarja. (Izv.) Kasa- cijsko sodišče je ugodilo prizivu atenta- torja Rajiča, ki je izvršil atentat na mi- nistrskega predsednika Pašiča ter znižalo prvotno odmerjeno kazen 20 let na 16 let.

Iz športnega sveta.

Pariz, 2. januarja. Včerajšnja nogometna tekma med nemškim športnim klubom »Jena« in francoskim športnim klubom »Redstar« je končala neodloče- no z 2:2.

Amerikanski optimist.

London, 2. januarja. Newyorški po- ročevalec »Timesa« piše, da se novoletno poročilo trgovinskega tajnika Hooverja izraža zelo optimistično. Splošen gospo- darski položaj se bo po njegovem prepri- čanju tekom letošnjega leta izboljšal, zlasti ker se bodo pričela v kratkem po- gajanja v svrhu rešitve nemškega pro- blema, ki ga označuje kot največjo ne- varnost na svetovnem gospodarskem po- lju.

Vprašanje grške dinastije.

Atene, 2. januarja. Republikanski in liberalni poslanci so na posebnem sestanku dogovorno sklenili, da bodo na prvi seji parlamenta predlagali, naj se grška dinastija odpravi. Ortodoksni liberalci pa so v nasprotju s tem sklepom storili sklep, da počakajo prihod Venizelosa.

BORZA.

Curih, 2. januarja 1924. (Izvirno). Predborza. Pariz 29.20, Beograd 6.50, Lon- don 24.78, Praga 16.70, Milan 24.75, New- york 571.75, Dunaj 0.008975, žig. krone 0.008975.

Zagreb, 2. januarja. Pariz 4.485—4.55 Švica 15.52—15.625, London 3.843.87, Du- naj 0.1239—0.1259, Praga 2.59—2.62, Milan 3.34—3.37, Newyork 88.30—89.30.

slovaki, Jugoslovani in drugimi manjši- mi narodi. Znači trdno voljo novih držav, da zatro vsako nepošteno, proti njih obstoju naperjeno politiko. Pomeni stremiljenje, da se na sedanjem stanju branijo mirovni ideali Francije in slo- vanskih držav. Odpira pa tudi vrata novi politiki z Rusijo.

Z ozirom na to je beograjska konfe- renca Male antante važnega pomena za vse našo zunanjo politiko. Bolgarija se je razgalila v pravem trenutku; uverjeni smo, da bo slišala iz Beograda jasno in krepko besedo!

—□—

Politične vesti.

* **Demokratije in opozicijski blok.** Nasproti vsem vestem, da je demokratska stranka zašla med federaliste, se ugotavlja z merodajne strani sledeče: Nikdo, prav nikdo v demokratski stranki ne misli na opozicijski blok, ki bi bil zgrajen na koncesijah demokratske stranke, kakoršne zahtevajo federalisti. Da bi demokratska stranka pristala na pr. na zakonodajne avtonomije, ne more biti niti govora. Dosedaj manjka torej vsaka osnova za opozicijski blok.

* **»Zmagajoči avtonomizem«.** Kar smo prerokovali, se je zgodilo. »Straža« in »Slovenec« slikata demokrate radi Marinkovičevega načrta o samoupravah kot spokorne grešnike, češ, da iz centralistov postajajo avtonomisti. Zares zanimivo: Oba lista zmolčujeta seveda svojim čestitim »bravcem«, da je demokratska stranka že od svoje ustanovitve zastopala stališče široke dekoncentracije uprave in da je Marinkovičev načrt izdelan popolnoma v duhu strankinega programa. Dalje zmolčujeta oba lista, da je bila demokratska stranka tista, ki je v boju z radikali izvojevala v ustavi določbe o oblastni in srezki samoupravi, ki sedaj končno tudi pri nas stopajo v življenje in da je Marinkovičev načrt le nadaljna etapa v razvoju upravne dekoncentracije. »Straža« še povrh prav hudobno slika samoupravne korporacije kot stvar, ki sploh nimajo nobene samostojnosti, češ da si niti svojih proračunov ne morejo postavljati. Temu nasproti moramo konstatirati, da zakon o oblastni samoupravi od 26. apr. 1922 v svojem čl. 2 izrecno pravi, da spadajo v področje oblastne samouprave 1. oblastne finance: a) določanje oblastnega proračuna, b) razpolaganje z oblastnimi davčninami, ki se dajo oblastim na podstavi zakona za kritje oblastnih razhodkov. In Marinkovičev načrt predvideva v tem pogledu celo kolikor mogoče široko polje za finančno poslovanje oblastnih samoupravnih teles. »Straža« torej vedoma laže, ko piše, da »ustava izključuje samostojno bidežiranje oblasti«. Iz vsega se pa vidi samo eno: jeza klerikalcev, da so z uvedbo oblastnih in srezkih samouprav za večno pokopane njihove nade na uresničenje meglenih avtonomističnih načrtov.

* **Schauerjeve sofisterije.** Gospod Schauer se je v svojem celjskem lističu obregnil ob našo lepo narodno manifestacijo proti radikalsko-nemškemu političnim kupčijam. Pravi, da je bila to protinemška demonstracija ter da imajo Nemei pravico dobiti tiskarsko koncesijo za Maribor in prenesti potem celjsko tiskarno tja. Sklicuje se na to, da je za časa Avstrije bila v Mariboru tudi slovenska tiskarna. Prijatelj Schauer, le počasi: 1. shod ni bila demonstracija proti Nemcem, ampak proti njihovemu tajnemu »kšeftanju« z radikalsko vlado, katero tudi g. Schauer s svojim glasovanjem podpira. 2. Koncesijo za tiskarno mora vsakdo skusiti dobiti legalnim potom z vlogo na pristojno oblast, in ne potem tajnih konventikov preko naših tukajšnjih oblasti, ki so za to kompetentne, naravnost od vlade, kakor so to skušali dr. Orosel in consortes potem Schauerja. 3. Je Maribor že danes prenaseljen s tiskarnami, ki lahko zadostijo vsem obstoječim potrebam, in je torej iz gospodarskih razlogov nedopustno, da se izda še nova koncesija, pa bodisi komurkoli. 4. Maribor v Avstriji ni bil na državni meji. Da je to bil, bi avstrijske oblasti nikdar ne bile dovolile ustanovitve slovenske tiskarne — iz državnih razlogov. Isto velja tembolj danes, ko je Maribor obmejna postojanka in ko je v njem polno renegatskega elementa, ki tajno še vedno konspirira z avstrijskimi Nemei. Saj so na prireditvah mariborskih takozvanih Nemcev stalno gostje razni Nemei iz Grada, zlasti tudi nemški buršaki, o katerih je znano, da v Gradcu neprestano rujejo proti naši državi in imajo tam razne iredentistične organizacije. Slovenski shod je torej tudi z državnega stališča obsodil vsakršne koncesije radikalskega režima našim Nemcem in renegatom in bodo Slovenci to vedno storili tudi v bodoče, naj bo gospodu Schauerju prav ali ne. On lahko svojo celjsko tiskarno premesti, ako hoče, v Ljubljano, v Kočevje, v Skoplje,

ali Gjevrgelije; nova nemška tiskarna v Mariboru pa bi bila težko oškodovanje naših gospodarskih in državnih interesov.

* **Prerano veselje.** S safarskim veseljem so hrvatski blokaški in slovenski klerikalni, narodnosocijalni in radikalni listi naznanjali razpad demokratske stranke, ker je Pribečević odstopil kot član glavn. odbora in zahteva sklicanje strankinega kongresa, ki naj določi takiko in smernice za bodočo politiko stranke. Lahkoverni nasprotniki so videli v tem že afront g. Pribečevića proti Davidoviču in v duhu so se že veselili razpada stranke itd. No nedeljska veličastna demokratska manifestacija v Zagrebu jih je menda vendar spametovala. Pričakovali so, da bo Pribečević javno nastopil proti Davidoviču, pripovedovali so, da je šel Marinković v Zagreb kot mandatari Davidovičev, da se bo Pribečević izrekel proti Marinkovičevemu načrtu o samoupravah in da bo prišlo do ostrega konflikta. Ničesar od tega seveda ni bilo. Pribečević ni nastopil proti Davidoviču, je odobral Marinkovičev načrt in zborovalci so burno pritrdili Pribečevićevemu in Marinkovičevemu govoru. Mogočno je bilo manifestirano edinstvo stranke. Kaj ne, kako žalostno?! Za cele tedne bi bilo hrane dovolj za blokaške, klerikalne in radikalne liste, sedaj pa — nič. Ti grdi demokrati!

* **Zoper napredni blok** so stalno naperjali svoje največje kanone gospodje voditelji SKS. Sedaj se ti gospodje skupno z NRS, NSS in NNS napravili konzorcij za skupen dnevnik in zadaja številka umrlih radikalnih »Jutranjih Novosti« je z mefitovskim obrazom naznanila ustvaritev naprednega bloka — proti demokratom. Za to je torej šlo! Živela SKS v bloku Jadranske banke!

* **Razmejitvene korekture pri Zombolji** in tozadevno pogodbo med našo državo in Romunijo je romunska zbornica v svoji seji 30. dec. sprejela z 125 proti 15 glasovom.

* **Za naše narodne manjšine v Avstriji in Italiji.** Iz Beograda poročajo, da namerava vlada napraviti na Dunaju demaršo v svrhu varstva in zaščite slovenskih narodnih manjšin na Koroškem in hrvatske na Gradiščanskem, katerim je Avstrija po določbah mirovne pogodbe zavezana dati kulturne, politične in gospodarske svoboščine. Zahtevala bo predvsem enakopravnost manjšin pred zakonom ter priznanje pravic glede šol, vere in tiska, ravnopravnost jezika pred sodišči, itd. Tudi se baže sestavlja v zunanjem ministertvu tekst prijateljske pte italijanski vladi glede zavarovanja in zaščite nacionalnih, kulturnih, političnih in gospodarskih koristi jugoslov. manjšine v Istri in na Goriškem.

* **Mussolini zopet rožlja.** Iz Rima zopet prihajajo poročila, da Mussolini vztraja na aneksiji Reke in jo hoče že tekom januarja izpeljati.

Dnevna kronika.

— **Smrtna kosa.** Dne 31. dec. 1923 je umrl ob 22. uri v celjski bolnišnici g. Fr. Žuža, trgovec iz Mozirja v 60. letu starosti. Zapušča hčerko edinko, ki je poročena z g. dr. Novakom, dež. sod. svetnikom v Celju. Naše sožalje.

— **Društvo intelektualcev za Slovenijo** se je v soboto ustanovilo v Ljubljani. Njegovi cilji so: v zvezi z enakimi društvi drugih narodov in držav delati za izboljšanje gmočnega položaja intelektualcev, zaščita njih interesov napram kapitalizmu in mednarodnemu pokretu mamehni delavcev, in končno propaganda pacifičnih težnj. Predsednikom društva je izvoljen vseuč. prof. g. dr. Pitamice.

— **Iz državne službe.** Geometer I. razr. F. Čuden je premeščen iz Slov. Gradca v Ljubljano.

— **Takni in pristojbinski pravilnik** je objavil Uradni list v svoji št. od 31. dec. 1923. Interesente opozarjamo!

— **Krhanje v Jadranski banki.** Odstopil je podpredsednik in upravni svetnik Jadranske banke g. Ivan Knez iz Ljubljane, ki noče nositi odgovornosti za zavod in za početke Azman-Kamenarovičeve klike. Opetovano je skušal doseči sancijsko razmier, ki tirajo zavod v propad. Ker se mu ni posrečilo, je izvajal konsekvence.

— **Za novo leto** je bila v vseh ministertvih izvršena velika redukcija uradništva. V vsakem je bilo odpuščenih po 250 do 300 uradnikov. Vsak je dobil kot odpravnino dvomesečno plačo.

— **Proti zakonu o taksah** pripravlja Zveza gostilničarjev iz cele države veliko akcijo. Demokratski poslanec Slavko Dukanač je naprosen, da izroči vladi memorandum zveze.

— **Prošnje strelskih in sokolskih društev za izdajo vojaškega orožja in municije.** Ministertvo vojne in mornarice ugotavlja, da se čisto obračajo nanj potom armijskih oblasti strelska in sokolska društva s prošnjami, da bi jim izdalo vojaške puške in municijo. Ministertvo bi se sicer rado odzvalo tem prošnjam, vendar pa obstoječe zaloge ne dopuščajo izdajanja vojaških pušk in municije v te svrhe. Da izostanejo v bodoče tozadevne prošnje, katerim ministertvo ne more ugoditi, se opozarjajo na to vsa obstoječa strelska in sokolska društva.

— **Propaganda adventistov,** verske sekte, ki ima v Beogradu in Novem Sadu par tisoč pristavev, je minister za vere prepovedal v celi državi, ker je proti ustavi in vera ni priznana v naši državi.

— **Sneženi zameti v južnih krajih.** Zadnje dni je v južnih krajih zapadel debel sneg, ki onemogoča po nekod vsak promet. Železniška zveza z Bolgarijo je popolnoma prekinjena. Telefonske in brezjavne proge so na mnogih mestih pretrgane. V Novem Sadu je povzročil sneg in narasla voda pri zgradbi novega mostu ogromno škodo, ki se ceni nad 1 milijon dinarjev.

— **Kar Vi potrebujete,** to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatr g. št. 201, Hrvatska. 2736

— **Kako se godi našim v Istri?** Tržaška »Edinost« poroča iz Kanfanara v Istri sledeči, naravnost neverjeten slučaj: Kanfanar je popolnoma hrvatska župnija, vendar pa so ji postavili za župnika Italijana, ki ne zna hrvatski. Mož je začel takoj izganjati narodni jezik iz cerkve. Za božične praznike pa je dobil od ordinarijata nalog, da mora propovedati hrvatski in pustiti tudi peti in moliti hrvatski. To je pač vernikom poročil, a na tihem je povabil fašiste, ki so vdrli pri polnočnici v cerkev, izgnali hrvatske pevce in naročil trem gospiččinam, da so začele peti v italijanskem jeziku. Seveda je ljudstvo takoj ogorčeno zapustilo cerkev, ker se je isto ponovilo na Božič, je bila cerkev prazna. Kdo torej dela proti veri?!

— **Priznanje starokatoliške cerkve.** Kakor znano, se je takozvana hrvatska narodna cerkev svoj čas potegovala za priznanje v naši državi, a ji je vlada priznanje odrekla. Po starih še veljavnih zakonih pa je v bivših deželah Avstro-Ogrske še vedno veljavna takozvana starokatoliška cerkev. Ta je sprejela v svoje okrilje pripadnike hrvatske narodne cerkve in se nato obrnila na beograjsko vlado, da jo prizna kot versko organizacijo v smislu zakonov. Vlada jo je v smislu čl. 12 ustave morala priznati.

— **To je ono pravo!** Dobijo se še vedno ljudje, kateri Fellerjevega Elzafluida še niso poskusili, dasiravno se že čez 25 let v vseh deželah uporablja. Kdor je samo enkrat poskusil njegovo izvrstno delovanje kot drgnjenja hrbta, udov itd. ali kot kosmetikum za usta, kožo in negovanje glave, bode gotovo rekel: »To je ono pravo!« Je veliko boljši, močnejši, izdatnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje. Prežene nahod, zobobol in umirava živce. 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica s pakovanjem in poštino 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 D in 10% doplatka. Adresa: Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 201, Hrvatsko.

— **Originalna posledica prohibicijskega zakona v Ameriki.** Kakor znano, obstoja v Zedinjenih državah zakon o prepovedi pitja alkoholnih pijač. V občini Bellport na otoku Long Island pri Newyorku je imel zakon izreden uspeh. Odkar se ne sme točiti alkohol, se je pokazalo, da je občinski zapor postal popolnoma nepotreben in je bil te dni inventar prodan na dražbi za 50 dolarjev nekemu črncu, ki si bo v njem uredil — kurnik.

Dopisi.

Narapile pri Ptujski gori. Na Štefanovo se je vršila v naši šoli izvrstno uspešna in dobro obiskana prireditev v prid ubogim otrokom. Bila je to prva prireditev take vrste pri nas. Ker gotovo tudi gmočni uspeh ni bil nezadovoljiv, upamo, da ni bila ta prva prireditev tudi — zadnja. Na svidenje torej!

Celjske vesti.

Srbska pravoslavna cerkvena opština v Celju priredi dne 26. in 27. jan. t. l. v korist zidanja svoje cerkve »Svetosavsko besedo« s sledečim vspreledom: dne 26. tm. ob 21. uri koncert z igro v veliki dvorani hotela Union, dne 27. tm. ob 11. uri proslava sv. Save v veliki dvorani Nar. doma. Vsa celjska društva se prosijo, da se ozirajo na to prireditve.

Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica Celje, priredi v vseh gornjih prostorih Narodnega doma v soboto, dne 9. februarja t. l. II. železničarski ples v korist onemoglim železničarjem, njihovim vdovam in sirotam.

Silvestrov večer v Celju je potekel vsled treznosti in razsodnosti slovenskega prebivalstva sicer mirno, toda pod oboroženo zaščito nemško - nacionalne kolonije. Nemško renegatski pridobitveni krogi, ki živijo izključno od slovenskega denarja, so obhajali pod patronanco sedanje turško-nemške vlade v hotelu Union svoj Silvestrov večer pod navidezno nedolžno firmo Männergesangsvereina. Alarmantne vesti iz Maribora in enodušni odpor vseh slovenskih strank so izpremenile na večer celjsko mesto v taborišče. Ugotovilo se je na slavnosti le malo Nemcev; vse varnostne odredbe se veljaje torej v prvi vrsti onemu gnusnemu renegatsstvu, ki se favorizira očitno z isto vnetostjo pri narodnih nasprotnikih, kakor tudi v lastnih naprednih vrstah. Demonstrativno veličastna je bila udeležba na Silvestrovem večeru, ki ga je priredil v Nar. domu celjski Sokol. Vsled pomanjkanja prostora je moralo mnogo občinstva oditi. Dogodkom na ulici je bilo razpoloženje slavnostno in vznemirjeno. Nastopili so člani in članice Sokola z dovršenimi vajami, člani mestnega gledališča so vprizorili dobro aspeio igro, vrstili so se šaljivi nastopi, petje in godba, dokler ni prekrasna alegorija br. Benčana končala staro in otvorila vrata novemu letu. Ob polnoči je nagovoril občinstvo v jedernatih besedah starosta celjskega Sokola br. dr. Milko Hrašovec. Klerikalci so obhajali svoj Silvestrov večer pri Belem volu, socijalisti pa pri Zelenem travniku. Na novega leta dan je bilo mesto mirno, splošno ogorčenje je pa vladalo nad postopanjem sedanjega režima, ki tako skrbno čuva nemške renegate v obmejnih krajih.

Celjski mestni šolski svet ima dne 2. tm. izredno sejo, v kateri se bodo razpravljali nekateri disciplinarni slučajji iz obeh meščanskih šol.

Beležke.

Kako se pri nas modernizira uprava. Ama, kako mu ovo ide?

»Politika« prinaša sledečo pikantnost: Od g. Ante Grbe, krojača iz Prizerna, sem dobil nastopno pismo: Z zadnjim ukazom je ministertvo notranjih del imenovala za policijska komisarija dva moja pomočnika — onega v Prizrenu, drugega v macedonskem Negotinu. Jaz, ki sem mojster, sem se obrnil do g. ministra, da me imenuje za srezkega načelnika kje na jugu države.

Seveda, mojster ima prav. Le tako dalje, pa bo kmalu rešen problem Južne Srbije.

»Balkan« si je dne 29. m. m. privoščil naš »Tabor«. Naprtil nam je vse grehe »Koroševih Slovencev«, ker smo mi po njegovem »poznavanju« Slovenije Koroščevo glasilo. Reči moramo, da že dolgo nismo čitali tako debelega vica. Ker ne poznamo balkanskih navad, ne moremo reči, ali ni glasilo miloličnega g. dr. Velizarja napravilo te šale zaradi Novega leta: pri nas brijejo norec 1. aprila, pri »Balkanu« pa okoli 31. decembra.

V novo leto.

Zopet je zatonilo eno leto v večnost, neskončnost. Slovo je bilo veselo in žalostno. Silvester 1923 po Kristusovem rojstvu, se je po starem običaju tudi tokrat primerno proslavil. Za slovo je poslal prav pošten mrazek, ki so ga eni z veseljem pozdravljali, drugi pa s strahom pričakovali. Toda sv. Silvester se zato malo briga. Cele dneve in tedne prej je že na vseh koncih in krajih pripravljaj, da se kar najslajnejše poslovi.

V našem Narodnem domu se je že ob ranih večernih urah gnetlo staro in mlado, da se pod okriljem Sokola poslovi od starega leta, ki si splošno ni pridobilo hvale in priznanja za to, kar nam je prineslo. Klub temu pa je bilo slovo prav veselo. Kako pa tudi ne, saj je Sokol poskrbel, da je prišlo staro in mlado na svoj račun. Mnogo je pripomogel h krasnemu moralnemu in gmotnemu uspehu nastop naših gledaliških umetnikov, ge. Mitrovičeve, gđe. Savinove in Petkove ter gg. Rasbergerja, Tovornika in Kosiča, ki so želi za svoje izbrane točke cele salve ovacij. Višek večera so nudile žive slike in alegorije Sokolov. Ko se je staro leto umikalo novemu, je spregovoril župni starosta br. dr. Pivko v pozdrav novemu letu.

Pa tudi drugod je prišel sv. Silvester na svoj račun. Socijalisti so ga proslavljali v Ljudskem domu in Gambinovi dvorani, pa tudi v vsaki veliki restavraciji in zakotni gostilnici in kavarni so ga po svoje obhajali. Tu pri navadnem čviku in črni kavi, tam tudi pri šampanjcu in moki. Pa to je zasebna stvar.

Mariborske ulice so bile vso noč precej živahne. Glasni in kričavi pasantje so se veselo guncali v novo leto. Vsekakor dober začetek. Ali bo tudi vse leto tako veselo, brezskrbno, to je vprašanje, ki ga bo mogoče rešiti še le ob slovesu.

Kako bo novo leto? Vprašanje, ki si ga je sleherni zemljan stavil. Kaj nam bo prineslo? Mladina je več ali manj brezskrbna. Kar bo, pa bo. Uradništvo, zlasti državno s strahom gleda v novo leto. Koliko upov in nad je šlo po vodi v minulem letu. Ali se bodo izpolnile letos? Kaj bo z draginjo? To so vprašanja, ki nas najbolj zanimajo. Odgovor na nje prepuščamo drugim.

—□—

m Znakčuk razstave g. Ante Trstenjaka. Včeraj je bila zaključena kolektivna razstava mladega akademičnega slikarja g. Ante Trstenjaka. Razstava je obiskovalce prepričala, da je g. Trstenjak močan slikarski talent, ki ga čaka še lepa bodočnost. Želimo mu, da bi dosegel svoje cilje in visoka umetniška stremeljenja, predvsem pa mu želimo Mecenca, ki bi mu omogočil nadaljni študij v inozemstvu. — Kakor izveemo, je mladi umetnik prodal nekaj svojih slik. Razstava je bila slabo obiskana, kakor je v Mariboru že običajno.

m Portret g. generala Maistra. Danes je znani slovenski portretist g. Franjo Sterle, akad. slikar in vodja umetniške šole »Probude« v Ljubljani, dovršil portret g. generala Maistra. Portret v obsegu 75—60 cm je uspel v vsakem oziru. Barve so zelo izbrane, kompozicija pa enotna in krepka, tako da pride obraz g. generala v vsej življenjski pristnosti do veljave. G. General je naslikan sede. Ozadje je podano v lomljeni rdeči barvi. Vtis portreta je zelo učinkovit in kaže, da ga je slikala mojstrska roka. G. Sterle je svojčas portretiral tudi nestorja naših pesnikov, pred dnevi umrlega Josipa Stritarja. Portret g. generala Maistra si je danes opoldan ogledalo več povabljenih gospodov, med njimi tudi gosp. prof. Gvajc. Vsi so se izrazili pohvalno. Želeli bi bilo, da bi si portret naročila mariborska občina kot trajen spomin na moža, ki je v velikih dneh naše zgodovine z orjaško silo posegel v tok dogodkov in s tem največ pripomogel k temu, da se je severna Slovenija neokrnjena priklopila naši edinstveni državi.

m Mariborskim naprednim dijetantom javlja kulturna sekcija Orjuna, da se vrši v sredo dne 2. januarja 1924 ob osmi uri v restavraciji Narodnega doma sestanek dramske sekcije. Kdor reflektira

na večje vloge, se mora sestanka sigurno udeležiti.

m Krajevna zaščita dece in mladine v Mariboru. Vsled ukinjenja drž. okrožnega urada za zaščito dece in mladine v Mariboru, ki je opravljaj v preteklem letu tudi zadeve krajevnne zaščite, prevzema z dnem 1. jan. 1924 zaščitne zadeve za mesto in sodni okraj Maribor državna krajevna zaščita dece in mladine v Mariboru. Na vabilo šefa oddelka za socialno politiko pokrajinske uprave v Ljubljani so se sestali dne 28. dec. 1923 zastopniki in zastopnice raznih oblasti, korporacij in humanitarnih društev in sestavili odbor, ki bo za naprej prevzel funkcije krajevnne zaščite dece in mladine za mesto in sodni okraj mariborski. Predsednikom je bil soglasno izvoljen na tem polju vedno nesebično in požrtvovalno delujoči g. viš. sodni svetnik Josip Stergar, podpredsednica gospa Olga Balonova, tajnik nadučitelj deške šole IV. Martin Vodenik, blagajnik tiskar-niški ravnatelj Stanko Detela, odborniki pa večinoma zastopniki svojih uradov, oblasti, korporacij in humanitarnih društev, osebe, ki so in še vedno na polju zaščite dece delujejo. Stranke naj se v lokalnih zadevah zaščite dece in mladine odlej obračajo na odbor, ki je določil uradne ure dvakrat v tednu in sicer ob sredah in sobotah od 10. do 12. ure v pisarni tajnika nadučitelja M. Vodenika v deški šoli IV. v Samostanski ulici. Le ob tej uri bo strankam na razpolago tajnik ali kak drug zastopnik odbora.

m Deputacija mariborskih Nemcev pri velikem županu. V ponedeljek dopoldne je sprejel veliki župan g. dr. Ploj deputacijo tukajšnjih Nemcev, ki se mu je potožila radi napada na Götzovo dvorano in onemogočitve nameravane nemške prireditve. V deputaciji so bili poleg dr. Orosla med drugimi gg. Nasko, vinski trgovec Pfrimer, hotelir Friedl in mestni stavbenik Kifmann.

m Ples nemških buršakov je policija, kakor znano, prepovedala. Buršaki so se zoper prepoved pritožili, vendar pa je višja inštanca — seveda proti pričakovanju — priziv zavrnila in potrdila prepoved.

m Nemški izziivači. Na novega leta dan so prišli v neko gostilno v Kamnici štirje, z lovskimi puškami oboroženi gosposdje. Brez vsakega povoda so začeli zabavljati čez državo, Slovence in Orjuno ter bahavo naglašati, da bo vso Jugoslavijo hudič vzel. Ko je končno dvema Slovencema, ki sta sedela pri sosedni mizi, postalo zabavljanje preveč, sta gosposde opozorila, naj prenehajo. To je bil seveda ogenj v streho. Zabavljanje se je nadaljevalo. Ko sta nato Slovenca, dva železniška uradnika, odšla, so jima nemški zabavljači sledili ter ju na potu iz Kamice v Maribor napadli, ju začeli pretepati in jima groziti s puškami. K sreči je prišla neka slovenska družba, ki je oba gospoda rešila iz rok objestnih nemčurjev. Kakor se je ugotovilo, je eden izmed njih nek Družovič iz Rožopha. Čudimo se, kako morejo oblasti takim ljudem izdajati dovoljenje za nošenje orožja. Opozarjamo na slučaj pristojno oblast in zahtevamo, da se preišče in omenjenim na primeren način dokaže, da smo še v Jugoslaviji. Dogodek sam na sebi pa je dovolj značilen za razmere v Kamnici, na katere smo že opozorili, da bomo opozarjali okrajno glavarstvo, ki pa doslej ni smatralo za potrebno, da s svoje strani ukrene potrebno, da to gnezdo protidržavnih rovarjev enkrat za vselej očisti. Upamo, da se to vsaj sedaj izvrši!

m Tedenski izkaz o nalezljivih boleznih v mestnem okolišu mariborskem od 23. do 29. dec. 1923: škrlatinka: ostalo 7, novih 3, ostane 10; difterija: ostal 1, ozdravljen 1; norice: ostali 3, ozdravljen 1, ostaneta 2.

m Državna loterija. Polovične in četrtinske srečke za prvi razred 7. kola (žrebanje 3. in 4. januarja) so dospele naknadno in se izjemoma lahko dobijo še do sobote pri poštni blagajni. Igralci prejšnjega kola se opozarjajo, da vsaj do sobote dvignejo dobitke onih srečk, ki so bile prodane pri tej blagajni.

m Izjava. Prejeli smo: Zvedelo se je, da hodi nekaj železničarjev v imenu vseh železničarjev pri posameznih tvrdkah pobirati darove za božične praznike oziroma za novo leto. Vsi pošteni želez-

ničarji prosijo pn. tvrdke, da omenjene osebe takoj naznanijo policiji in postaji marib. gl. kol. v slučaju, da bi se še predrznili pobirati take darove, ker niso od nikogar pooblašteni in beračijo le sami za sebe, ter s tem izpodkopujejo ugled vseh železničarjev. — Vsi pošteni železničarji.

m Kavarna Frankopan. Dnevno vsak večer kabaretni nastop znanega komika St. Kegljeviča, ki ves večer zabava smeha željno občinstvo. Začetek točno ob 10. uri — Kavarna Frankopan.

m Prošnja uboge vdove. Revna vdova z 2 nepreskrbljenima otrokoma v starosti 5—10 let, od katerih eden je moral radi bolezni v bolnico, prosi nujno pomoči. Ali ima kdo sobico ali prostorček, kjer bi si mogla za čez noč postaviti posteljo, ker so otroci čez dan itak v dečjem zavetišču, vdova sama pa hodi po delu? Prosimo, da kako usmiljeno srce odstopi kak prostorček in naznani to v našem uredništvu.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sreda, 2. jan. Zaprto.

Četrtek, 3. jan. »La boheme«, Ab. A.

Petek, 4. jan. Zaprto.

—□—

Plesni večer gospodične Vaupotičeve, hčerke znanega akademskega slikarja g. Vaupotiča, bo nedvomno zelo zanimiv. Gđe. Vaupotičeva je članica baletnega zbora ljubljanske opere kjer je kot solistka že pred leti dosegala lepe uspehe. Na klavirju jo bo spremljal znani pianist g. Štritof. Plesni večer se bo vršil 9. jan. — Da se omogoči poset tega večera čim širšim slojem, bodo za vse abonente, kateri si bodo rezervirali prostore za to vprizoritev do najkasneje 5. jan. opoldne, veljavne navadne dramske cene, dočim bodo za ostale povišane dramske cene.

Kultura in umetnost

x Vse ljubitelje gledališke umetnosti opozarjamo na bližajočo se premiero prve ekspresionistične drame na mariborskem odru. Vprizoritev bo gledališki dogodek. Pripomnimo, da prinese obširnejšo študijo o Hasencleverju in njegovi drami najnovejša številka »Gledališkega lista«, ki izide danes. V jutrišnji številki objavimo tudi mi podlistek o Hasencleverju in drami »Onstran življenja«.

x Bernhard Kellermann: Predor. Prev. Fr. Kobal. Ponatis iz »Tabora«. Založila Tiskovna zadruga v Mariboru. Cena 30 D, s poštnino 2 D več. »Predor« je izhajal v lepem prevodu v našem listu, dasi je prevod zlasti radi nešteti novih tehničnih izrazov silno težaven. Upamo, da bode naše občinstvo rado segalo tudi po tej knjigi zlasti za božična in novolletna darila. Dobiva se v Mariborski tiskarni in v knjigarnah.

Sokolstvo.

BRATJE IN SESTRE!

Da se omogoči čim lepši in uspešnejši razvoj Sokolstva, katero čaka še ogromno plemenitega, — za posameznika in za splošnost koristnega — dela, mora vsak pristaš te višje ideje posvetiti svoje moči udeleživanju iste. Naše društvo daje možnost vsakomur brez razlike starosti, spola in stanu, da deluje v Sokolstvu na njemu primeren in možen način; od nikogar se ne bo zahtevalo, česar ne zmore, pač pa vsaj to, kar zmore in kar je njegova sveta sokolska dolžnost.

Da bo društvu omogočena ureditev dela v bodočem letu, ki naj bo leto intenzivnega, pozitivnega, živahnega in veseliga dela celokupnega članstva, bo potrebno ustanoviti oziroma razširiti razne odseke in oddelke. Vsakdo, možki ali ženska, naj prijavi tajniku ali načelniku (načelnici) v telovadnici ali pa ob nedeljah od 10. do 11. ure v društveni sobi (Nar. dom) v koliko in na kak način bi se mogel posvetiti delu: ali v kulturno-prosvetnem, mladinskem, propagandnem, glasbenem, gledališkem, veseličnem, zdravstvenem ali sličnem odseku, v prvi vrsti pa v telovadnih oddelkih in to v onih, kjer se vadi vse panoge sokolske telovadbe, sestnav. ali samo prostje, re-

dovne in zdravstvene vaje, samo neorodno telovadbo, lahko atletiko, ali samo one lepe panoge športa, ki imajo etične vrednote in spopolnjujejo sok. tel. sestav, n. pr. drsanje, smučanje, sankanje, kopa-nje, plavanje, turistika itd.

Tudi oni, ki ob določenih urah in dnevih ne bi mogli posecati telovadbe, naj se izrazijo, kedar to želijo in po možnosti se jim bo ugodilo. Do 10. januarja 1924 naj vsakdo odgovori na ta poziv, da se omogoči izvedba tega načrta do občnega zbora. Nikdo naj z Novim letom ne ostane ob strani, naj ne odlašaj in ne čaka na delo in uspehe drugih.

Vsi s požrtvovalnostjo in dobro voljo na delo in uspehi bodo najrazveseljevsji! Zdravo in na svidenje pri skupnem bratskem delu!

Prednjaški zbor Sokola v Mariboru.

—□—

o Kolo jahačev sokolskega društva v Mariboru ima v četrtek, 3. tm. ob 8. uri zvečer redno člansko skupščino v restavraciji Narodnega doma. Bratje, pridite vsi! Zdravo! — Načelstvo.

o Dva velika pokrajinska zleta jugosl. Sokolstva se vršita letos: eden v Sarajevu na Vidov dan, drugi ob priliki sokolskega sabora meseca avgusta v Zagrebu. Savezna glavna skupščina bo koncem marca. Kje, še ni določeno.

JDS.

V četrtek 3. tm.: seja eksekutivne mariborske in ljubljanske oblastne organizacije v Zidanem mostu.

V nedeljo 6. jan.: shod v Ceršaku in zaupni sestanek v Pragerskem.

V nedeljo 13. jan.: seja oblastnega odbora mariborske oblastne organizacije ob pol 11. uri dop. v kmečki sobi Narodnega doma v Mariboru.

Objave.

§ Pevsko društvo »Lana« ima svoj občni zbor v nedeljo dne 6. januarja 1924 ob 14. uri v gostilni Kramberger v Krčevini s sledečim sporedom: 1. poročilo tajnika in blagajnika, 2. politiki odbora, 3. slučajnosti. — Odbor.

§ Dotična gospodična, ki je pustila na Silvestrov večer klobuk v garderobi, ga dobi pri hišniku v Narodnem domu.

§ Večerni kuharski tečaj na dekšškem zavodu Vesna se prične 14. januarja. Prijave sprejema vodstvo do 12. tm.

Film.

Mestni kino. »Plamen«, krasna drama v 5 činih, v glavni vlogi Pola Negri, se predvaja v sredo in četrtek.

Sport.

: Nogometna tekma Italija—Francija. Iz Rima poročajo 30. decembra. Na mednarodni nogometni tekmi Italija—Francija je zmagala Italija z 2:1.

Madžarski poslanik v Rimu odpoklican.

Rim, 28. decembra. Zneke strani poročajo, da je bil madžarski poslanik pri Quirinalu grof Nemes iz zasebnih razlogov odpoklican.

Izpred sodišča.

Vlom pri dvornem svetniku Fonu še enkrat pred sodiščem.

Zakonska Jožef in Marija Kodrič, trgovca in posestnika v Lajteršbergu, okr. Maribor, mož že 19krat, žena pa 10krat predkaznovana, njuni sin Jožef Kodrič in hčere Genovefa in Marija Kodrič ter Jakob Vagner, delavec v Dobrenju so bili pred senatom obtoženi radi hudodelstva udeležbe pri tatvini. — V noči na 5. septembra so vlomili 30letni delavec Jakob Kidrič, 26letni tapetnik Ivan Strasser, oba brez stalnega bivališča in 34letni monter Jožef Fras iz Slovenske Bistrice v hišo, v kateri stanuje dvorni svetnik Josip Fon v Krčevini. Tatovom se je posrečilo iz zaklenjene omare na podstrežju odnesti različno možko in ženske obleko, nekaj rjuh in pleteno košaro skupni vrednosti 178.850 K. Radi tega in drugih tatvin so bili vsi trije zliko pred porotnim sodiščem v Mariboru da-

13. decembra že obsojeni in sicer Fras na 7. Kidrič na 6. Strasser pa na 5 let težke ječe. Ukradene predmete so tatovi odnesli v Grajski gozd med tremi ribniki pri Mariboru ter so odvezli nekaj stvari zase. V ostalem so se dogovorili, da bodo ukradeno blago razpečali in si skupiček razdelili. Že v gozdu so določili kot glavno odjemalce Kodričeve v Lajtersbergu, katere Fras že izza prejšnjih časov dobro pozna. Dajal jim je že leta 1914 in 1915 ukradeno blago v shrambo. Vsi Kodričevi so vsled tega vedeli, da je Fras tat in da prinaša le ukradeno blago. Kodričevi so pa tudi na glasu, da prikrivajo razne temne elemente ter jim nudijo skrivališče pred varnostnimi organi.

Fras in Kidrič sta prinesla že 5. sept. 20 polne ukradeno pleteno košaro, napolnjeno z obleko, k Kodričevim, dne 6. septembra zvečer pa v dveh nahrbtnikih še več ukradene obleke. Kupljeno blago so Kodričevi skrili na hlev v seno. Pri hišni preiskavi so se našle le malenkostne stvari. Večino obleke in pleteno košaro je zanesel Josip Kodrič st. po že izvršeni hišni preiskavi k svojem prijatelju Jakobu Wagnerju v Dobrenju. Obsojeni so bili: Jožef Kodrič st. na 8. njegova žena Marija na 5, sin Jožef in hči Genovefa vsak na 4, hči Marija na 3 mesece. Wagner pa na 6 tednov ječe.

Brezvestnost.

39letni hlapec Ivan Šalamun in 56letni oskrbnik Franc Nekrep, oboji pri Ani Halbärth v Krčevini pri Mariboru, sta se zagovarjala pred okrožnim sodiščem radi pregreška zoper varnost življenja po § 325 k. z. Dne 17. septembra popoldan je vozil Ivan Šalamun težko naložen voz o tave po strmi poti s hriba na zahodni strani prvega ribnika v Krčevini. Kakih 30 korakov, predno se združita pot s potjo, ki gre sporedno tik mimo obeh ribnikov, je voz prišel z levimi kolesi v močno izprano kolotečino in se prevrnil na močno visečo levo stran pobočja. Pod seboj je pokopal 23letno viničarko Elizabeto Klemenčič iz Rošpoha, ki je voz na tem nevarnem mestu podpirala. Ponesrečena je ležala pod vozom vznak tako, da jo je pritisnil takozvani copan na zgornji del telesa. Po 10 minutah je v tem položaju vsled prepozne rešitve izdihnila. Krivda nesreče zadene oboje obdolženca. Po pričah je dognano, da se je na zahtevo Nekrepa voz preobložil, čeprav voz s copani ni primeren za prevažanje krme. On je bil tudi opozorjen, naj

preveč ne nalaga, ker je pot slaba in se dela mrak. Šalamun je na voz naložil preveč na levo in tudi vozil neprevidno ter ni šel ponesrečeni na pomoč, ampak je odpel konje in jih gnal proti Prinčičevi gostilni. Šalamun in Nekrep, ki valita krivdo drug na drugega, sta bila obsojena vsak na 2 meseca strogega zapora.

Še tatvine v delavnici juž. železnice.

Dne 11. oktobra zvečer je ustavil stražnik Matevž Černe 40letnega ključavničarja juž. železnice Ivana Kirchhofa v Mariboru na državnem mostu, ker je nosil v svojem nahrbtniku 3 komade cinka v teži 11 kg, ki je vreden 5560 K. Ustavljeni je stražniku priznal, da je ukradel cink v družbi z 39letnim delavcem juž. žel. Francem Valentinom v delavnici južne žel. na koroškem kolodvoru v Mariboru in da je nameraval prodati cink v Melju. Pred okrožnim sodiščem sta bila Kirchhof in Valentin obsojena radi hudo delstva tatvine in sicer vsak na 2 meseca težke ječe.

Surov sin.

Dne 5. avgusta proti večeru se je podal Matevž Vuk v gostilno Ivana Fona pri Sv. Miklavžu pri Mariboru. Pred gostilno je prisedel Ivanu Kukoviču, ki ga je obenem prosil, da bi mu šel mlait oves ter naročil ¼ l vina. Še predno ga je mogel pokusiti je priskočil iz gostilne njegov 35letni sin Martin Vuk, tovarniški delavec sedaj v Zagrebu, ki je že 25krat predkaznovan in je jako surov in nasilen človek. Ozmerjal je svojega očeta z besedami: »Stari, marš domov, ti boš našo Srbijo zapil.« Nato je surovež svojega očeta udaril s pestjo po glavi, ga sunil v prsa tako, da je stari oče padel na tla. Nadaljnega pretepanja sta starčka rešila Ivan Kukovič in Franc Lešnik, ki sta pretepača prijela. Starčku se je sicer posrečilo zbežati toda nasilnež se je iztrgal in zdiral za očetom. Kakih 100 korakov od gostilne oddaljeno ga je dohitel. Da bi sina preplašil, je oddal oče iz samokresa en strel. Sin pa je odtrgal iz bližnjega plota lato ter udaril z njo očeta tako po glavi, da se je zgrudil na tla. Sedaj je pokleknil nanj, ga suval s koleno v prsa ter tolkel z odvzetim samokresom po glavi, obrazu in roki. Prizadjal mu je neštete lahke telesne poškodbe, ki jih je smatrali v svoji skupnosti za težko telesno poškodbo. Okrožno sodišče je surovega sina, ki prizna deloma svoje dejanje, obsodilo na 5 mesecev ječe.

Mala oznanila.

K 200.000.- do K 300.000.- posodim brezobrestno proti sigurni vknjizbi dotični osebi, ki mi odstopi stanovanje od najmanj 3 sob s pritlikinami v Mariboru. Ceniene ponudbe pod »Soleno stanovanje« na upravo »Tabora«. 3016 2-1

Soba, prazna, nemoblovana išče se za takoj ali z 15. januarjem. Ponudbe pod »Mina stranka« na upravo. 3015

Moderno in higiensko urejeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se ceni občinstvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalnik za lastno brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 2672 50-13

Pridna učenka išče mesta v trgovino z mešanim blagom. Vstop takoj. Naslov v upravi »Tabora«. 3017 2-1

Preklic. Spodaj podpisani Ivan Rapoc, posestnik v Trčavi, preklicem vse žalitve, katere sem izrekel napram Mihaelu Počivalniku, posestniku v Mariboru, dne 6. decembra 1923, ker so bile neosnovane in se zahvaljujem imenovanemu g. da je odstopil od tožbe. Plačam za zavetišče ubogih otrok v Mariboru 1000 Dm in stroške njegovega zastopnika. Maribor, dne 2. januarja 1924. Rapoc Ivan. 1

Specijalni moderni damski česalni salon za friziranje dam, negovanje obraza in jok, masaža in parna kopel obraza, barvanje las, izdelovanje vsake vrstnih lasničarskih del. Postrežba pod vodstvom g. Maly prvovrstna. Abonma v in izven salona se sprejemajo. Posebni vhod skozi vežo. Obisku se priporoča Fran Novak, brivec-frizer, Aleksandrova cesta šte. 22. 2623 50-13

Dva prašiča, 8 mesecev stara, zelo primerna za nadaljnjo rejo, sta po ceni na prodaj. Einspielerjeva ulica 24. *

Drva, suha, cepana in žagana dostavi Andrej Oset, telefon 88, Aleksandrova c. 57. 2891 10-8

Higijska brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, plačevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno. Na debelo. Kleno robo. Na drobno 1385

Ceneno darilo! Barhent bluze od Din 65-- do 120-- FRANJO MAJER Glavni trg 9 1346

LEPE ZOBE

ima le, kdor rabi

ITO - kremo!

2671

NOGAVICE

za dame in otroke kupite najceneje pri trdkri 2168

Anica Traun

Maribor, Grajski trg 1.

Najlepše darilo so

Štampilje

iz kavčuka v vsakovrstni izpeljavi, ki jih izdeluje v najkrajšem času, po potrebi v 24 urah

F. ZINAUER, MARIBOR

Aleksandrova cesta 45 (nasproti glav. kolodvoru).

Istotam se dobijo blazinice in mazila v vseh barvah, vsakovrstne tiskarne, manjše za otroke, večje za trgovce, pisarne, društva in oblasti.

Nadalje numerotorji, pečati, ter napisne tablice na emailu, pločevini in steklu. 2729

SVEDSKE

galoše, sliperje in snežne čevlje

znamka „Tretorn“ za gospode, dame in otroke se dobijo v nepresegljivi kakovosti samo pri zastopniku za Slovenijo

gumispecijalist M. J. NERAT

Maribor, Slovenska ulica 12, na vogalu Gosposke ulice

Istotam se prevzamejo galoši in snežni čevlji v popravilo. 2734

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.)

(17)

— Mar misliš, da smejo znati? Njim zagostuje prazna lupina modrosti: kajti jedro je strupeno, da umirajo skoraj vsi od njega.

— Tudi če poginem, učitelj — daj mi jedro!

— Imaš dovolj poguma, da ga sprejmeš?

— Povej le, povej!

— Kaj naj ti pripovedujem? Ne umem tega... Ali je dobro, če govorim o skrivnostih? Slušaj večerno tišino: več pove nego slednja človeška beseda.

Učitelj je neprestano gladil Julijanove lase, kakor da bi imel pred sabo otroka. Učenec je mislil: »To je ono, kar sem hotel.« Objel je Jamvlikova kolena in uprl vanj prosiče oči, rekoč:

— Učitelj, usmili se! Vse mi povej! Ne ostavi me v neizvestnosti.

Jamvlik je jel govoriti tiho, zase, kakor da ni videl in ne slišal, da je bil neneč pred njim; svoje zagonetne, zelenkaste in nepremične oči je uprl na pozlačene oblake:

— Da, da... Vsi smo pozabili glas Očeta. Kakor deca, ki so jo že v zibelki ločili od očeta, ne slišimo in ne poznamo očetovega glasu. Treba je, da nastane v duši popolna tišina, da utihnejo vsi nebeški in zemeljski glasovi. Tedaj ga zaslišimo... Dokler stije razum in nam kakor opoldanje solnce razsvetljuje dušo, ostajamo sami v sebi in ne moremo ugledati Boga. Ko pa se razum obrne proti nebosklonu, v nočne temine, se v duši pojavi nepopisna slast in jo poškopri ko rosa... Zhi ljudje je ne morejo občutiti;

le moder človek postane kakor lila. ki vsa zatrepeče in zazveni pod roko božjo. Odkod prihaja luč, ki obseva dušo? — Ne vem. Zmehaj pride nenadoma; iskati je ne moreš. Bog je blizu nas. Vedno moramo biti pripravljeni; treba je, da smo mirni in da čakamo, kakor čakajo naše oči, kedaj izide solnce, ali, da povem s pesniki: kedaj vstane iz temnega oceana. Bog ne prihaja in ne odhaja. On se zgolj pojavlja. Tu je. On je zikananje sveta, zikananje vsega, kar je. On je — nič. On je vse.

Jamvlik je vstal s kamna in si je vzravnal dolge suhe roke.

— Tiho, tiho, pravim, — tišje! Slušajte ga vsi. Tu je — On. Naj umolknejo zemlja, morje, ozračje in samo nebo! Slušajte! On napolnjuje svet, pronika s svojim dihom atome, preseva materijo — kaos, ki je za bogove predmet strahu, — tako kakor večerno solnce pozlačuje temne oblake...

Julijan ga je poslušal; zdelo se mu je, da slab in tih učiteljev glas napolnjuje ves svet, do samega neba in tja do skrajnih koncev morja. Ali Julijanova toga je bila tako močna, da se mu je izvil iz prsi vzdih:

— Odpusti, oče, — če je tako, čemu potem življenje? Čemu večna menjava rojstva in smrti? Čemu trpljenje? Čemu zlo? Čemu telo? Čemu dvomi? Čemu kopnenje za nemogočim?

Jamvlik ga je pogledal blagih oči in ga je znova pogladil po laseh:

— To je tista skrivnost, sinko. Če je On, tedaj ni ne zla, ne telesa, ne sveta. Ali On ali svet! Nam se dozdeva, da je zlo, da obstoji telo, da obstoji svet. Toda to je zgolj privid, omama življenja. Znaj: vsi, ljudje in neživa bitja, imamo eno dušo. Nekoč smo vsi počivali v Očeto-

vem naročju, v večni, neminljivi luči. Ko pa smo pogledali z visočine in videli mrtvo prasnvo, je vsak izmed nas kakor v zrcalu ugledal svoj lasten obraz. In duša je dejala sama sebi: jaz morem in hočem postati svobodna! Jaz sem kakor — On! Ali ne bom imela moči, da odpadem od njega in postanem vse? — Duša je bila polna zanosna nad lepoto lastne podobe, ki se je zrealila v telesu kakor Narcis v potoku. In je pala. Hotela je pasti do kraja in se za navede ocepiti od Boga, pa se ni mogla: smrtnikove noge se pač dotikajo zemlje, glava pa mu moli nad sama nebesa! In glej: duše vseh bitij prihajajo k Njemu in in odhajajo od Njega, vrteč se na večni lestvici rojstva in smrti. Skušajo se oddaljiti od Očeta, pa se ne morejo. Vsaka duša bi hotela postati Bog; zaman — žge jo večno hrepenenje po Očetu. Vem naročju: ne najde miru na zemlji; vrtni se hoče k — Edinstvenemu. Da, mi se moramo povrniti k Njemu in takrat bomo vsi postali Bog in Bog bo v nas vseh. — Ali misliš, da si edin, ki hrepeni k Njemu? Pogledj, koliko nebeške holesti je skrito v molčanju prirode. Slušaj: ali ne slišiš, da je ves svet žalosten od samega hrepenenja za Njim?...

Solnce je zatonilo. Že so ngasnili zlati, razžarjeni obronki oblakov. Morje je postalo blede in prozorno ko nebo, a nebo globoko in jasno kakor morje. Na cesti je ropotal voz. Na njem sta sedela mladenič in ženska; dejal bi, da sta zaljubljenca. Ženski glas je zapel znano otožno pesem, ljubavno pesem. Nato pa je zopet vse umolknilo in je postalo še žalostnejše. Nagla južna noč se je spustila z neba. Julijan je šepetal:

— Kolikokrat sem razmišljal: čemu je priroda tako žalostna? Bolj ko je lepa, bolj je žalostna...

Jamvlik je odgovoril smeje:

— Da, da... Pogledj jo: saj bi hotela povedati, zakaj se žalosti — pa ne more. Nema je. Spi in se trudi, da bi ugledala Boga vsaj v snu, — in vendar ga ne more, ker tiči pregloboko v sponah materije. Ona ga samo promatra kakor v sanjah. Vsi svetovi, vse zvezde, morje in zemlja, živali in rastline, ljudje — vse to so zgolj sanje, ki jih ima priroda o Bogu. To, kar se odraža v nji, — se rodi in umira. Ona ustvarja samo v duhu, kakor mi ustvarjamo v spanju; ustvarja brez truda, ne pozna nepravil in ne zaprek. Glej, zato je to, kar ustvari, tako lepo in svobodno, tako nepotrebno in božansko. Igra njenih sanj je podobna igri valov. Nima začeta ne konca. Mišljenje je edino, kar obstoji na svetu. Kolikor globlje sega, toliko tišje postaja. Volja, boj, dejanje — to so zgolj oslabljene, nedokončane ali pomračene, božje misli. V svojem velikem brezdelju ustvarja priroda oblike, ki so kakor one, ki jih nariše zemljemer: obstoje zgolj tiste, ki jih vidi sam. Tako tudi ona poraja iz materinskega naročja oblike za oblike. Njeno nemo, temno oblikovanje je zgolj podoba drugega, ki je jasnejše. Priroda išče besed in jih ne najde. Priroda je mati Kibela, ki spi večno zaprtih oči; človek je edini našel besedo, ki jo je ona iskala in ki je ni mogla najti: človeška duša je priroda sama, tu je odprla dremotne oči: nič več ne sanja, ampak je voljna videti Boga v resnici, iz obličja v obličje...

Na temnem nebesu so se pojavile prve zvezde; zdajci so se skrile. zdajci zopet mežiknile, kakor da bi bili pribiti v nebeško modrino težki, veliki dragulji; vsak hip so vzplamtevale nove zvezde in ni jim bilo konca. Jamvlik je pokazal nje.

(Dalje prihodnjič)